

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои диссертационии 6D.KOA-088-и назди Донишгоҳи давлатии Данғара оид ба диссертатсияи Мираҳмадзода Мунавваршоҳ Мираҳмад дар мавзуи «Вижагиҳои ғоявӣ ва услубии рӯҷуҳои лирикӣ дар адабиёти бадеӣ (дар мисоли осори устод Айнӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D020500 – Филология (6D020501 – Адабиёти тоҷик).

Диссертатсияи Мираҳмадзода Мунавваршоҳ Мираҳмад ба омӯзиш ва пажӯҳиши мавзуи «Вижагиҳои ғоявӣ ва услубии рӯҷуҳои лирикӣ дар адабиёти бадеӣ (дар мисоли осори устод Айнӣ)» ихтисос дорад. Воқеан, муаллиф дуруст қайд менамояд, ки рӯҷуи лирикӣ яке аз воситаҳои асосии таъсиррасонӣ ба эҳсосоти хонанда буда, дар асари бадеӣ ифодакунандаи эҳсосот, рӯҳия ва мақсаду мароми нависанда ва қаҳрамонҳои асар мебошад. Аз ин лиҳоз, пажӯҳиш ва омӯзиши мавзуи мазкурро муҳим ва саривақтӣ арзёбӣ намудан мумкин аст.

Мавзӯ ва мазмунӣ таҳқиқи диссертационӣ бо шиносномаи ихтисоси 6D020500 – Филология (6D020501 – Адабиёти тоҷик) комилан мувофиқ мебошад.

Метавон гуфт, ки диссертатсия дар адабиётшиносии тоҷик нахустин таҳқиқи мукаммал оид ба мақом ва ҷойгоҳи рӯҷуҳои лирикӣ дар адабиёти бадеӣ буда, дар он масъалаҳои омӯзиш ва таҳқиқи мавзӯ, мавқеъ ва вазифаҳои рӯҷуи лирикӣ дар насри бадеӣ ва назми эпикӣ адабиёти тоҷик ва ҷаҳон мавриди омӯзиши ҷамаҷониба қарор гирифтааст.

Аз равиши таҳқиқоти анҷомдода маълум мегардад, ки диссертант пажӯҳиши хешро на танҳо дар доираи адабиёти муосири тоҷик, балки дар муқоиса бо паҳлуҳои гуногуни мавзуи мавриди таҳқиқ ва баррасии адабиёти рус ва ҷаҳон ба сомон расонидааст.

Дар диссертатсия мулоҳизаву хулосаҳои баровардашудаи диссертант бо мисолҳои аёнӣ аз адабиёти тоҷик ва адабиёти рус ва ҷаҳон ба таври возеҳу боварибахш исбот гардидаанд. Масъалаҳои шакл, сабки нигориш, забон ва

тарзи баёни ручуъҳои лирикӣ, ручуи лирикӣ дар назми эпикӣ, чой ва аҳаммияти ручуъҳои публитсистию таърихӣ дар адабиёти бадеӣ, аз ҷумла дар як сисила осори устод Айнӣ, чун “Одина”, “Ғуломон”, “Дохунда”, “Ятим”, “Ёддоштҳо” ва ғайра, инчунин, асарҳои нависандагон ва шоирони дигари адабиёти классикӣ ва муосири тоҷик, адибони ҷаҳон таҳқиқ гардидаанд. Бо мақсади ба даст овардани натиҷаи ниҳой дар мавриди омӯзиши сухани муаллиф ва ручуи лирикӣ дар таҳқиқот асосан аз асарҳои бадеӣ ва публитсистии устод Айнӣ таъя карда шудааст.

Муаллиф вобаста ба кори таҳқиқотӣ 5 мақолаи илмиро дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшаванда, ки аз ҷониби КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф шудаанд ва 3 мақолаи дигар дар маводи конференсияҳои ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ ба таъ расонидааст, ки дар маҷмӯ натиҷаҳои асосӣ ва хулосаҳои муҳаққикро инъикос намуда, ба мазмун ва муҳтавои диссертатсия бевосита алоқаманд мебошанд. Мақолаҳои илмӣ интишорёфтаи муаллиф ва таъдоди маводи ҷопшуда ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат менамоянд.

Автореферати диссертатсия ва мақолаҳои нашркардаи унвонҷӯ фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия мебошанд. Мақолаҳои илмӣ интишорёфтаи муаллиф ва таъдоди маводи ҷопшуда ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат менамоянд.

Дар матни диссертатсияи Мираҳмадзода Мунавваршоҳ Мираҳмад истифодаи мавод бидуни ишора ба муаллиф ё маъхаз ба назар намерасад. Ин аз риоя шудани банди 37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ гувоҳӣ медиҳад.

Кори таҳқиқотии муҳаққик аз муқаддима се боб, хулоса ва рӯйхати адабиёт иборат буда, дар асоси талаботи «Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмӣ ҷопшуда доир ба мавзӯи диссертатсия», ки бо қарори Раёсати КОА ҚТ аз 28 июни соли 2017, №3/1 тасдиқ шудааст, таълиф шудааст. Дар қисмати муқаддимаи диссертатсия муаллиф муҳиммияти интихоби мавзӯро асоснок карда, дараҷаи таҳқиқи

мавзуи илмӣ, робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоихаҳо), мавзӯҳои илмӣ, мақсади таҳқиқот, вазифаҳои таҳқиқот, объекти таҳқиқот, мавзуи таҳқиқот, асосҳои назариявии таҳқиқот, наwgонии илмии таҳқиқот, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии доwtалаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз рӯи мавзуи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми диссертатсияро таҳлил ва баррасӣ намудааст.

Диссертатсия ба талаботи банди 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27-уми декабри соли 2024, таҳти № 493 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Диссертатсия аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои илмии барои ҳимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

Эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсия, ки зимни таҳқиқи масъалаҳои ручуи лирикӣ ба даст омадаанд, дар назарияи адабиётшиносии тоҷик метавонад мавриди истифода қарор гирад ва барои таълифи асарҳои назарӣ ба қор равад.

Дар хулосаи диссертатсия дастовардҳои таҳқиқ ва моҳияти масъалаҳои меҳварӣ зикр ёфта, дурнамои мавзуи қори диссертатсионӣ таъйин шудааст.

Аҳамияти таҳқиқ, наwgониҳои илмии диссертатсия ва арзиши амалии онро ба назар гирифта, комиссияи экспертӣ ба хулоса омад, ки диссертатсияи Мираҳмадзода Мунавваршоҳ Мираҳмад дар мавзуи **«Вижагиҳои ғоявӣ ва услубии ручӯҳои лирикӣ дар адабиёти бадеӣ (дар мисоли осори устод Айнӣ)»** қори таҳқиқии анҷомёфта буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва онро барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси **6D020500 – Филология (6D020501 – Адабиёти тоҷик)** ба ҳимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ дар асоси банди 60-и Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ

ҚАРОР КАРД:

1. Диссертатсияи Мираҳмадзода Мунавваршоҳ Мираҳмад дар мавзӯи **«Вижагиҳои ғоявӣ ва услубии ручуҳои лирикӣ дар адабиёти бадеӣ (дар мисоли осори устод Айнӣ)»** барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D020500 – Филология (6D020501 – Адабиёти тоҷик) дар ҷаласаи Шурои диссертатсионии 6D.KOA-088 – и назди Донишгоҳи давлатии Данғара тариқи овоздиҳии ошкоро ба ҳимоя қабул карда шавад.

2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқонашон ба ихтисоси 6D020500 – Филология (6D020501 – Адабиёти тоҷик) мувофиқат доранд, ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

- **Қосимзода Солеҳ Салим** – доктори илмҳои филологӣ, сардори раёсати магистратура, аспирантура ва докторантура (PhD)-и Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;
- **Миралиева Сарварбӣ Толибовна** – номзади илмҳои филологӣ, сармутахассиси шуъбаи таълим ва мониторинги сифати таҳсилоти Донишқадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи Сайидмуъмин Раҳимов.

3. Ба сифати муассисаи пешбар **Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ** пешниҳод мешавад.

4. Барои гузоштани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонаҳои Шурои диссертатсионии 6D.KOA-088 - и назди Донишгоҳи давлатии Данғара ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳукуқи дастнавис ва ирсол гардидани он ба суроғаҳои таъйиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:

доктори илмҳои филологӣ,
узви шурои диссертатсионӣ

Асозода Ҳ. Р.

Аъзои комиссияи экспертӣ:

доктори илмҳои филологӣ,
узви шурои диссертатсионӣ

Ғаффорзода Ш. Ҳ.

Номзади илмҳои филологӣ,
узви шурои диссертатсионӣ

Давлатов У. М.

“ 26 ” март соли 2025.